

OBSERVATORI
DE BIBLIOTEQUES,
LLIBRES I LECTURA

Joaquim Bejarano Ródenas

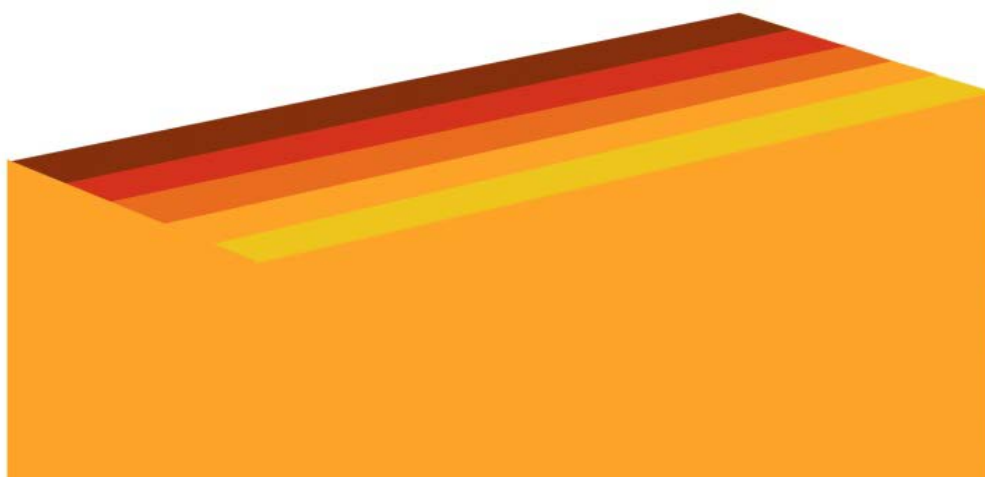
jbejarano@gencat.cat

Institut Català de les Empreses Culturals. Àrea del Llibre

COMERÇ DEL LLIBRE A CATALUNYA (2016-2017)

COMERCIO DEL LIBRO EN CATALUÑA (2016-2017)

THE BOOK TRADE IN CATALONIA (2016-2017)

RESUM | RESUMEN | ABSTRACT

Es presenta una evolució de les dades de comerç de les editorials catalanes a Espanya i a Catalunya dels darrers cinc anys (2012-2016). La mirada inclou les tendències del sector editorial català, les llibreries, les fires, l'exportació i els llibres més venuts a Catalunya els anys 2016 i 2017.

Se presenta una evolución de los datos de comercio de las editoriales catalanes en España y en Catalunya de los cinco últimos años (2012-2016). La mirada incluye las tendencias del sector editorial catalán, las librerías, las ferias, la exportación y los libros más vendidos en Cataluña los años 2016 y 2017.

The article offers figures on Catalan book production and sales between the years 2012 and 2016, focusing on 2015 and 2016. It also examines the trends in publishing and bookselling and considers the book fairs, exports and the best-selling books during those two years.

PARAULES CLAU:

Mercat del llibre, Indústria editorial, Estadístiques de venda de llibres

PALABRAS CLAVE:

Mercado del libro, Industria editorial, Estadísticas de venta de libros

KEYWORDS:

Book trade, Publishing industry, Book sales statistics

REBUT 06/02/2018 / ACCEPTAT 13/02/2018

1 PRESENTACIÓ

Segons el darrer índex de lectura disponible de 2016 a Catalunya, un 67,8 % dels catalans de catorze anys o més llegeixen almenys una vegada al trimestre, una dada que s'acosta a l'última dada europea d'índex lector, un 68 %. Cal destacar que l'índex lector ha anat creixent de manera continuada al llarg dels darrers cinc anys (4,2 punts percentuals des de 2012). Una aproximació per freqüència de lectura ajuda a afinar la foto: un 55,5 % dels catalans llegeix com a mínim un cop a la setmana i un 12,3 % menys d'un cop a la setmana.

Per sexes, un 73,4 % de les dones es declaren lectores per un 62 % dels homes. La franja d'edat més lectora se situa entre els catorze i els vint-i-quatre anys; la menys lectora, a partir dels seixanta-cinc anys.

Si fem la mirada al mercat del llibre, l'any 2016 continua la recuperació de la crisi econòmica, amb un creixement de vendes, tant pel que fa a les editorials catalanes en el conjunt de l'Estat com a les editorials de conjunt de l'Estat en el territori de Catalunya.

Veiem que el Gremi d'Editors de Catalunya és el gremi amb més quota de mercat a Espanya i en el mercat exterior, Catalunya lidera l'exportació de llibres, amb un 46,8 % del total exportat per les empreses espanyoles, seguida per Madrid, amb el 33,6 %. El 52,16 % de les exportacions catalanes tenen com a destinació el continent europeu i el 42,5 %, l'Amèrica Llatina.

En l'apartat de tendències, veurem com s'està reorientant l'autoedició.

Un 55,5 % dels catalans llegeix com a mínim un cop a la setmana i un 12,3 % menys d'un cop a la setmana.

2 LES EDITORIALS CATALANES A ESPANYA

2.1 Dades de les editorials catalanes a Espanya. 2012-2016

	Nombre d'editorials agremiades	Ocupació generada	Facturació del mercat interior (en milions d'euros)
2012	272	4.907	1.208,99
2013	279	4.498	1.054,48
2014	267	4.549	1.059,94
2015	289	4.622	1.116,16
2016	246	4.642	1.176,79

	Títols editats	% de català	Títols en catàleg	% en català
2012	31.759	26,8 %	213.800	30,9 %
2013	33.446	26,2 %	244.826	30,5 %
2014	35.429	27,2 %	258.435	30,7 %
2015	39.381	27,2 %	276.108	31,3 %
2016	39.780	25,3 %	290.912	29,7 %

Taula 1. Font: Informe de Comercio Interior del Libro en España. 2016. Federación de Gremios de Editores de España, 2017

2.2 Dades de llibre digital a Espanya (editorials catalanes). 2013-2016

	2013	2014	2015	2016
Títols editats en format digital	12.093	12.120	12.980	13.479
Títols digitalitzats del fons de catàleg	33.888	38.554	41.332	42.702
Títols comercialitzats en format digital	27.897	39.465	39.694	40.553
Facturació per venda en format digital (en milions d'euros)	34,4	39,8	42	42,7

Taula 2 Font: Informe de Comercio Interior del Libro en España. 2016. Federación de Gremios de Editores de España, 2017

3 EL MERCAT INTERIOR I EXTERIOR

3.1 Vendes de llibres a Catalunya. 2011-2016 (en milions d'euros)

	Espanya	Catalunya	% Catalunya/Espanya
2012	2.471,49	516,54	20,90 %
2013	2.181,97	456,03	20,90 %
2014	2.195,80	454,53	20,70 %
2015	2.257,07	471,73	20,90 %
2016	2.317,20	491,25	21,20 %

Taula 3 Font: Informe de Comercio Interior del Libro en España 2016. Federación de Gremios de Editores de España, 2017

3.2 Exportació de llibres per comunitats autònomes. 2012-2016 (en milions d'euros)

	2012	2013	2014	2015	2016	% 2016/total
CATALUNYA	207,70	196,32	207,96	206,96	225,02	46,8 %
Madrid	140,68	133,41	138,44	156,30	161,36	33,6 %
Navarra	24,16	22,80	23,22	23,66	29,81	6,2 %
País Basc	24,19	21,28	23,33	22,75	19,84	4,1 %
Castella-la Manxa	10,14	15,59	20,13	22,65	20,51	4,3 %
Andalusia	4,58	5,55	5,03	4,07	3,53	0,7 %
Subtotal	411,47	394,94	418,11	436,39	460,06	95,7 %
Resta de comunitats	23,11	27,01	21,66	19,93	20,52	4,3 %
Total d'Espanya	434,58	421,94	439,77	456,33	480,58	100,0 %

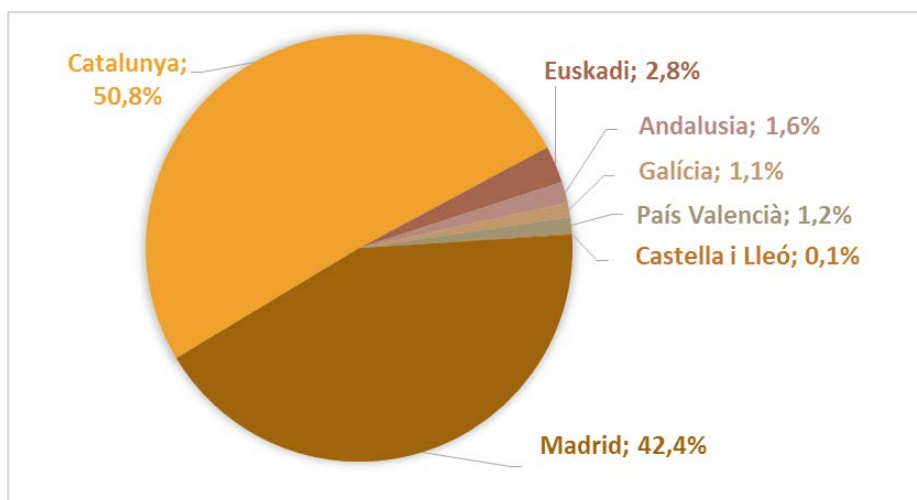
Taula 4 Font: ICEX

3.3 Exportació de llibres per comunitats autònomes. 2012-2016 (en milions d'euros)

	2012	2013	2014	2015	2016	% 2016/total
Europa	109,88	98,24	105,22	103,37	117,38	52,16 %
Unió Europea	105,83	94,83	102,07	99,92	113,30	50,35 %
Amèrica	95,26	93,24	96,43	99,11	101,78	45,23 %
Amèrica del Nord	6,35	5,27	5,21	6,07	6,21	2,76 %
Amèrica Llatina	88,91	87,94	91,20	93,03	95,57	42,47 %
Àsia	1,46	1,51	1,38	1,58	1,10	0,49 %
Àfrica	0,75	3,04	4,46	2,47	4,43	1,97 %
Oceania	0,35	0,27	0,47	0,43	0,31	0,14 %
Total mundial	207,70	196,32	207,96	206,96	225,02	100,00 %

Taula 5 Font: ICEX

3.4 Quota de mercat a Espanya per gremis segons la xifra de facturació al mercat interior. 2016

Gràfic 1 Font: Informe de Comercio Interior del Libro en España 2016. Federación de Gremios de Editores de España, 2017

La facturació de les vendes de llibres en el territori de Catalunya ha crescut un 4,1 % del 2015 al 2016

4 TENDÈNCIES DEL SECTOR EDITORIAL

4.1 Continua la recuperació del mercat

La facturació de les vendes de llibres en el territori de Catalunya ha crescut un 4,1 % del 2015 al 2016 fins a arribar el 2016 als 491,25 milions d'euros. No arriba, però, als 516,54 milions d'euros de fa cinc anys. La facturació de llibre a Catalunya representa un 21,2 % de la facturació de llibre a tot l'Estat.

El Gremi d'Editors de Catalunya continua liderant la quota de mercat a Espanya, així com en l'àmbit de les exportacions, seguit del Gremi de Madrid.

4.2 Llibre electrònic

La venda de llibres en format electrònic a Espanya ha facturat 117 milions d'euros el 2016, un 1,5 % més que l'any 2015. Aquesta facturació suposa un 5 % del total facturat pel sector durant l'exercici.

S'han editat un total de 45.658 títols, un 3,3 % més que l'any 2015, i ha augmentant també el catàleg de llibres electrònics un 2,1 %, que ha arribat als 174.266 títols.

No obstant això, s'ha detectat una disminució de la venda d'exemplars en format electrònic, la qual ha disminuït un 2,8 % (12,3 milions d'exemplars), malgrat que, tal com s'ha apuntat anteriorment, la facturació l'any 2016 ha estat un 1,5 % superior. Això és degut a una pujada d'un 4,4 % del preu mitjà

La venda de llibres en format electrònic a Espanya ha facturat 117 milions d'euros el 2016, un 1,5 % més que l'any 2015

de venda al públic del llibre electrònic (9,5 euros per llibre, en comparació als 9,1 euros per llibre de l'any 2015).

Pel que fa a la venda del llibre electrònic en llengua catalana, ha suposat l'any 2016 una facturació de 8.906.000 euros, i s'ha apreciat un lleugera disminució d'un 0,70 % respecte de l'any 2015.

Al marge de l'anteriorment exposat, la gran problemàtica del llibre en format digital continua sent sens dubte la pirateria. Segons l'Observatori de la Pirateria i Hàbits de Consum de Continguts Digitals, l'any 2016 es van produir 374 milions de descarregues il·legals de llibres d'oci, que representarien per al sector del llibre a Espanya una pèrdua de facturació de 3.103 milions d'euros.

4.3 Llibreries

El primer canal de vendes dels llibres a Catalunya és la llibreria independent, amb un 34 % del total comercialitzat, seguida de la cadena de llibreries, amb el 19,8 %.

D'acord amb el *Mapa de Llibreries de Catalunya* encarregat per l'ICEC, l'any 2016 hi ha a Catalunya 554 llibreries en sentit estricte, de les quals 495 són llibreries independents i cinquanta-nou són llibreries de cadenes. Si hi sumem grans superfícies, comerç no presencial i altres punts de venda de llibres, el total és de vuit-cents sis punts de venda censats.

Entre les dades que aporta el *Mapa*, hi ha la venda de llibres en català per tipus de llibreria: és d'un 40,8 % en el cas de les llibreries independents, d'un 27 % en el cas de les cadenes i d'un 32,5 % en el de les grans superfícies.

4.4 Les fires de llibres

A Catalunya hi ha una vintena de fires del llibre, d'especialitats diverses i repartides pel territori català, especialment a les comarques barcelonines.

Hi trobem des de les grans fires que es fan a Barcelona, com el Saló del Còmic, el Saló del Manga, la Setmana del Llibre en Català o la Fira del Llibre d'Ocasíó Antic i Modern, a les fires petites com Liberisliber, d'editorials independents, a Besalú; el Mercat del Llibre de Poesia de Folgueroles, o la Fira del Llibre Prohibit de Llagostera. L'especialització d'aquestes fires permet focalitzar l'atenció sobre aquell tema i dinamitzar-ne el mercat.

El juliol del 2016 va tenir lloc el primer Fòrum Edita Barcelona organitzat pel Gremi d'Editors de Catalunya, que l'any 2018 arriba la tercera edició, una trobada en què empresaris del llibre i professionals del sector donen a conèixer i intercanvien punts de vista davant dels seus col·legues, estudiants universitaris i mitjans informatius, sobre les grans qüestions del llibre. La trobada vol consolidar, així, el paper de Barcelona com a capital internacional del llibre i l'edició.

A Catalunya hi ha 554 llibreries en sentit estricte, de les quals 495 són llibreries independents i cinquanta-nou són llibreries de cadenes

A Catalunya hi ha una vintena de fires del llibre, d'especialitats diverses i repartides pel territori català

5 BIBLIOGRAFIA

Comercio interior del libro en España: 2016 (2017). Madrid: Federación de Gremios de Editores de España. 185 p. Disponible a: <http://federacioneditores.org/img/documentos/Comercio_Interior_16.pdf>. [Consulta: 13/06/2018].

Hàbits de lectura i compra de llibres a Catalunya: Informe de resultats: 2016 (2017). Conecta. Barcelona: Institut Català de les Empreses Culturals. 132 p. Disponible a: <<http://arxiu.editors.cat/2016-Habits-de-Lectura-i-Compra-de-Llibres-a-Catalunya.pdf>>. [Consulta: 13/06/2018].

Mapa de llibreries de Catalunya: any 2016 (2016). Miquel Flamarich (dir.). BCF Consultors. Barcelona: Àrea del Llibre de l'Institut Català de les Empreses Culturals; Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya. 155 p. Disponible a: <http://premsa.gencat.cat/pres_fsvp/docs/2016/11/10/11/48/79481c32-acdc-4e91-947f-85945ecfee43.pdf>. [Consulta: 13/06/2018].

Observatorio de la piratería y hábitos de consumo de contenidos digitales: 2017 (2017). Iñigo Palao; Héctor Jiménez (dir.). Madrid: La Coalición; JFK. 39 p. <<https://www.gremieditores.cat/wp-content/uploads/2018/04/2017-Observatorio-de-pirateria-y-habitos-de-consumo-de-contenidos-digitales.pdf>>. [Consulta: 13/06/2018].

Disponible a:

<http://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori>

Bejarano Ródenas, Joaquim. «Comerç del llibre a Catalunya (2016-2017)». *Anuari de l'Observatori de Biblioteques, Llibres i Lectura*, vol. 5 (2018), p. 30-37.

<https://www.raco.cat/index.php/AnuariObservatori/article/view/338161>

Llicència Creative Commons

Reconeixement – NoComercial – SenseObraDerivada
(by-nc-nd): No es permet un ús comercial de l'obra original ni la generació d'obres derivades.

UNIVERSITAT DE
BARCELONA

Facultat de Biblioteconomia
i Documentació

OBSERVATORI
DE BIBLIOTEQUES,
LLIBRES I LECTURA

ANUARI DE L'OBSERVATORI DE BIBLIOTEQUES, LLIBRES I LECTURA 2018

Editors

Lluís Agustí
Maite Comalat

